

Griekse Wijnen

De laatste 10 jaar is er een enorme evolutie aan de gang in het Griekse wijnlandschap. Waar vroeger de retsinawijn een monopoliepositie innam wordt hij tegenwoordig meer en meer verdrongen door een excellent gamma wijnen van gereputeerde Griekse wijnbedrijven en domeinen. Meer en meer behalen Griekse wijnen internationale prijzen en onderscheidingen. Wat volgt is een korte, dus zeker onvolledige, introductie van dit voor ons relatief onbekend wijngebied. Voor meer en vooral uitgebreidere informatie verwijzen we naar de gespecialiseerde boekhandel en naar het internet.

Een korte wandeling in het verleden

Men neemt aan dat de introductie van wijn in Griekenland gebeurde ongeveer in 4000 v.C.. In het oude Griekenland beschouwde men wijn als een geschenk van de goden. Men aanbad als wijngod Dionysus, een schepsel met de geest van een man en de instincten van een dier. Feesten ter zijner ere werden gehouden gedurende de wintermaanden. Getuige hiervan de vele beschilderde voorwerpen in klei, marmer en metaal die men heeft gevonden. Ten tijde van Homeros was de wijncultuur een wezenlijk onderdeel van de Griekse samenleving. Het was toen vanzelfsprekend dat zowel oud als jong wijn dronk. Traditionele verhalen zeggen dat Achilles, als kind, reeds wijn kreeg geschonken bij de maaltijden. En overwon Odysseus, tijdens zijn jarenlange zwerftocht op weg naar huis, niet de eenogige Polyphemos door hem eerst dronken te maken met wijn en hem daarna zijn oog uit te steken?

De Grieken bewaarden en transporteerden hun wijn in amfora's. Zij gebruikten toen reeds een genre van "etikettering" dat zeer dicht staat bij wat wij nu kennen. Een amfora had twee oren waarop de stad van productie en handel, het jaar waarin de wijn gemaakt was, de zegel van de producent en de zegel van de handelaar kwam te staan. Het bewaren in amfora's liet ook toe om oude wijnen te bekomen.

Ten tijde van de Romeinse bezetting introduceerden de Grieken de wijncultuur in Sicilië. Ook het wijnmaken zelf evolueerde en verbeterde. Men gebruikte kruiden en specerijen om wijnen te verbeteren qua smaak en houdbaarheid. Het is niet overdreven te stellen dat in die tijd Griekenland een rol van betekenis speelde zoals Frankrijk dat in de huidige tijden doet.

Het verval van de Griekse wijncultuur begon op het einde van het Byzantijnse Rijk en druivenstokken waren praktisch compleet verdwenen tijdens het Ottomaanse Rijk. Enkel nog in de buurt van kloosters trof men toen nog wijngaarden aan. Een lange periode van povere wijnen van een bedenkelijke kwaliteit en smaak brak aan.

In de recente geschiedenis moeten we 1937 vermelden met de oprichting van het Grieks Wijninstituut. Moderne technologieën en een aangepaste wijnwetgeving hebben er voor gezorgd dat tegenwoordig ongeveer 20% van de productie uitgevoerd wordt naar hoofdzakelijk de E.U.-landen.

Classificatie

Griekse wijnen worden geclassificeerd in drie grote groepen nl. :

➤ *appellation d'origine (A.O.-groep)*

De aanduiding O.P.A.P. (Onomasia Proelefsis Anoteris Piotitas) slaat op niet-zoete wijnen terwijl voor zoete wijnen de aanduiding O.P.E. (Onomasia Proelefsis Epilegmenos) geldt. Volgende omschrijvingen op het etiket lichten een veroudering toe :

- réserve (wit) : 2 jaar
- réserve (rood) : 3 jaar
- grande réserve (wit) : 3 jaar
- grande réserve (rood) : 4 jaar

➤ *landwijnen*

Voor deze zogenaamde landwijnen wordt achter de benaming “Topikos Oinos” de naam van het herkomstgebied vermeld.

➤ *tafelwijnen*

Hieronder vallen zowel de traditionele wijnen (Onomasia kata Paradosi) zoals retsina, verdea en marouvas alsook de echte tafelwijnen (Epitrapezios Oinos).

De wijnregio's en hun bedruiving

1) Macedonië & Thracië

Meest noordelijk gelegen wijnregio van Griekenland met volgende belangrijke deelgebieden :

- Naoussa : in het begin van de 19^e eeuw een bekend wijng gebied tot de phylloxera passeerde. Pas sinds 1971 terug op niveau met de toetreding tot de A.O.-groep. Op de ongeveer 7000 ha is vooral xinomavro aangeplant.
- Goumenissa : gelegen ten noorden van Naoussa. Naast xinomavro vinden we hier ook negoska.
- Amindeo : een hoger gelegen gebiedje (550 ha) ten westen van Naoussa met hoofdzakelijk xinomavro.
- Chaldiki : hier bevindt zich het bekende domein Carras dat met 450 ha één der grootste wijndomeinen van Europa is; naast vooral roditis en limnio vinden we ook Franse soorten zoals merlot, grenache, cabernet sauvignon en syrah terug.

2) Peloponessos

Dit gebied lijkt zeer goed op een schaalverkleining van Griekenland. Het grootste aandeel in de productie is geconcentreerd in het noorden (Patra). De productie in de andere twee deelgebieden is in stijgende lijn. De Peloponessos is verantwoordelijk voor een kwart van de totale Griekse wijnproductie.

- Nemea : deelgebied dat topkwaliteit levert. Dominante druif is hier de agiorgitiko, één der beste inheemse druivensoort.
- Mantinia : 70% van de 500 ha is beplant met moschofilero, de rest voornamelijk met asprondes. De meeste wijngaarden liggen op een hoogte van 600 m.
- Patra : 4000 ha in het noorden van de Peloponessos waar we vooral mavrodaphne (geeft meestal zoete rode wijn), roditis, sideritis en muscat vinden. Zeer bekend is het huis Achaia-Claus en de coöperatieve van Patras.

3) Centraal Griekenland

Goed voor een derde van de totale wijnproductie van Griekenland. Men verwacht hier misschien een grote verscheidenheid aan druiven maar, door het droge en warme klimaat en de totale vernietiging van de wijngaarden door de druifluist in het begin van de 20^e eeuw, is het vooral de witte savatiano en de “pinky” roditis die we hier terugvinden. Centraal Griekenland en de savatianodruif zijn voornamelijk bekend vanwege de retsina, de bekende harswijn die eerder een negatief dan een positief imago gaf aan Griekse wijnen (en dan hoofdzakelijk door de massaproductie van ordinaire retsina !).

- Attica : 90% savatiano maar het aandeel van andere Griekse en Franse soorten is stijgende.

4) Kreta

Goed voor een vijfde van de totale Griekse wijnproductie. Een wijnregio met een enorme diversiteit aan landschappen : vruchtbare valleien en vlaktes, bergen, heuvels, kloven, ... De 4 belangrijkste deelgebieden worden door de bergen beschermd tegen de warme zuiderwinden terwijl het smeltwater in de zomer voor het nodige water zorgt. Opmerkelijk is dat de druifluist hier nooit voet aan land heeft gezet!

- Archanes : 500 ha volledig beplant met kotsifali en nog een klein stukje met mandalaria
- Daphnes : 400 ha in centraal Kreta beplant met liatiko
- Peza : 800 ha beplant met kotsifali, mandalaria en villana
- Sitia : 700 ha liatiko

5) Epirus

Het kleinste en dunst bevolkte wijngebied van Griekenland. Bestaat voor 80% uit heuvels en bergen. De laatste 30 jaren werd vooral rond de stad Metsovo veel cabernet sauvignon aangeplant.

- Zitsa : hier regeert de unieke druif debina die samen met andere rode soorten tot een droge, sprankelende roséwijn wordt gevinifieerd.
- Metsovo : vooral cabernet sauvignon op een hoogte van 1000 m

6) Thessalië

Hoofdzakelijk vruchtbare vlaktes maar, dankzij de zachtere gemiddelde temperaturen, geschikt voor wijnbouw (nabijheid Egeïsche zee en de Olympusberg).

- Rapsani : hier vinden we voornamelijk xinomavro, krasato en stavroto
- Magnisia : veel roditis en savatiano
- Karditsa : vooral savatiano en mesenikola

7) De eilanden

- Santorini : zeer vruchtbare, vulkanische grond waarop de wijnstokken in kringvorm staan zodat de druiven binnenin de kring niet vernietigd worden door de sterke winden die hier waaien. Aanplant vooral van assyrtiko, athiri en aidani.
- Paros : ook hier geen aantasting van de wijngaarden door de druifluus; 33% mandilaria en 66% monemvasia
- Limnos : 1000 ha met o.a. limnio en muscat d'Alexandrie
- Samos : op 1800 ha domineert een witte muscatvariëteit die verantwoordelijk is voor de bekende zoete Muscat de Samos.
- Rhodos : het eiland dat door zijn zachter en vochtiger klimaat het best geschikt is voor wijnbouw. Er zijn 1100 ha beplant met athiri en 600 ha met mandilaria.
- Kefalonia : hier vinden vooral robola